№ 247. Sobota 25. Października 1856. Rok Gazecie 46.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k. Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Szwajcarya. — Włochy. — Rosya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Wiédeń, 20. października. Dnia 21. październ. 1856 wyjdzie w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiédniu i będzie rozesłany XLVIII. zeszyt Dziennika ustaw państwa.

Zeszyt ten zawiera:

Nr. 193. Traktat z 5go maja 1856, między państwem kościelnem i Austryą względem uregulowania komunikacyi telegraficznej.

Nr. 194. Rozporządzenie ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z 9go października 1856, prawomocne w królestwie Węgier i w Serbskiem Województwie wraz z Temeskim Banatem, tyczące się postępowania z regulowaniem Cisy.

Nr. 195. Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z 15go października 1856, prawomocne w całym obwodzie państwa, z wyjątkiem wojskowego Pogranicza, tyczące się wzajemnej korespondencyi pisemnej sądowych władz austryackich i szwajcarskich.

Nr. 196. Dekret ministerstwa spraw wewnętrznych, naczelnej komendy armii i ministerstwa finansów z 16go października 1856, prawomocny we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem wojskowego Pogranicza, o wynagrodzeniu za zaopatrywanie wojska w przechodzie od 1. listopada 1856 po dzień 30. kwietnia 1857.

Nr. 197. Dekret ministerstwa finansów z 16. października 1856, tyczący się należytości za sprawy załatwiane przez c. k. senzalów i przez ajentów giełdy wiédeńskiej.

Sprawy krajowe.

(Nowiny dworu. — Mianowanie. — Wynagrodzenie za żywienie wojska.)

Wiédeń, 22. października. Ich Cesarzewiczowskie Mości Arcyksiążę Franciszek Karol i Arcyksiężna Zofia spodziewani są w ciągu tego tygodnia z powrotem z Ischl, i zajmą na kilka dni pomieszkanie w Schönbrunie. Ich Mość Cesarstwo przybędą za kilka dni z Ischl do Wiédnia — Jej Mość Cesarzowa Marya Anna spodziewana jest jutro w Wiédniu w przejeździe z Włoch do Pragi.

Jego c. k. Apostolska Mość raczył najwyższem postanowieniem z dnia 8. października r. b. mianować najłaskawiej prywatnego docenta przy uniwersytecie wiédeńskim Dra *Gustawa Linker* rzeczywistym profesorem klasycznej filologii przy uniwersytecie Krakowskim.

Wynagrodzenie za dzienne wyżywienie wojska w przechodzie od 1. listopada 1856 do ostatniego kwietnia 1857 ustanowiono od każdego żołnierza jak następuje: W niższej Austryi po 10 kr., w Tyrolu, Morawii, na Wybrzeżu i w Królestwie Lombardzko-weneckiem po 9 kr.; na Szląsku po $8^1/_2$ kr.; w Czechach po $8^1/_4$ kr.; w Salcburgu po 8 kr. w Styryi po $7^1/_2$ kr.; w okręgu administracyjnym Budy po $7^1/_2$ kr.; w wyższej Austryi, Krainie, Karyntyi po 7 kr.; w Krakowskim okręgu administracyjnym i we Lwowie po $6^1/_2$ kr.; w Województwie Kroacyi i Slawonii po $6^1/_4$ kr.; w Dalmacyi po $5^1/_2$ kr.; w Siedmiogrodzie po $5^1/_4$ kr.

(Dalszy ciąg nowej ustawy o małżeństwie.)

Dodatek I.

§. 1. Małżeństwo zawiera się między dwoma osobami różnej płci, a to przez stosowne do prawa oświadczenie swej woli, iż się chcą węzłem małżeńskim połączyć.

§. 2. Co do zachodzić mogących zaręczyn i ich wpływu na uzasadnienie przeszkód do zawarcia małżeństwa rozstrzyga sąd duchowny. Czy i o ileby z zaręczyn takowych prawne zobowiązanie do wynagrodzenia szkód wynikło, rozstrzygać ma zwyczajny sędzia według §§. 45 i 46 *a)* *b)* P. U., mając wzgląd na zakazy niniejszej ustawy.

§. 3. Żadnemu katolikowi w państwie austryackiem nie wolno inaczej wchodzić w związki małżeńskie, jak tylko zachowując wszystkie przepisy, które prawo kościelne o ważności małżeństwa podaje. Przepisy prawa kościelnego o małżeństwie czerpać należy z instrukcyi dla sądów duchownych cesarstwa przeznaczonej i dołączonej do ustawy niniejszej (w Dodatku II.).

§. 4. Osoby, które 14go roku życia nie skończyły, a zatem są małoletnie według prawa cywilnego, nie mogą być przypuszczone do zawarcia związków małżeńskich.

§. 5. Małoletnim i owym pełnoletnim, którzy sami przez się w żadne zobowiązania prawne wchodzić nie mogą — nie wolno bez zezwolenia prawego ojca swego zawierać małżeństwa. Jeżeli ojciec nie żyje, lub nie może być zastąpionym, potrzebna wówczas deklaracya zwyczajnego jego zastępcy i zezwolenie władzy sądowej.

§. 6. Małoletnim nieprawego łoża potrzebną jest do zawarcia małżeństwa deklaracya opiekuna i zezwolenie władzy sądowej.

§. 7. Czyje zezwolenie małoletni zagraniczny do zawarcia małżeństwa złożyć powinien, ocenia się według ustawy kraju, do którego tenże należy.

§. 8. Jeżeli małoletniemu albo wychowańcowi zezwolenia na małżeństwo odmówiono, i ten czuje się być przez to uciążony, służy mu prawo odwołania się do zwyczajnego sędziego.

§. 9. Złe obyczaje i zasady dowiedzione lub jawne, choroby zaraźliwe lub cel małżeństwa tamujące ułomności ciała tej osoby, z którą małoletni chce zawrzeć małżeństwo; dalej brak potrzebnego utrzymania, są prawnemi przyczynami odmówionego na małżeństwo zezwolenia.

§. 10. Ustawy wojskowe wskazują, które osoby do wojska należące lub podlegające władzom wojskowym nie mogą wchodzić w stan małżeński bez prawem przepisanego pozwolenia.

§. 11. O ile chcący się żenić potrzebuje zezwolenia ze strony zwierzchności politycznej lub swych przełożonych, odnieść się należy do rozporządzeń politycznych i urzędowych przepisów.

§. 12. Zbrodniarzowi na śmierć lub ciężkie więzienie skazanemu, od chwili ogłoszenia wyroku aż do ułaskawienia, lub dopóki czas kary jego nie skończy się, nie wolno małżeństwa zawierać.

§. 13. Dwie osoby, których obopólne cudzołóstwo sądownie dowiedzionem zostało, nie mogą z sobą wejść w związek małżeński.

§. 14. Żadne małżeństwo bez poprzedniej zapowiedzi zawartem być nie może.

§. 15. Zapowiedź zamierzonego małżeństwa odbyć się ma w trzech niedzielach lub świętach uroczystych podczas nabożeństwa, a jeśli każde z narzeczonych w innej parafii mieszka, zapowiedź w obu parafiach nastąpić powinna. Małżeństwa między katolickiemi a niekatolickiemi chrześcianami winny być ogłoszone nie tylko w parafiach katolickiej i niekatolickiej strony, ale nawet — o ile osobne przepisy dla niektórych krajów nie istnieją — w katolickim kościele parafialnym, w którego okręgu strona niekatolicka zamieszkuje.

§. 16. Jeżeli narzeczeni albo jedno z nich w okręgu parafialnym, w którym małżeństwo zawrzeć się ma, nie zamieszkali jeszcze przez sześć tygodni, należy także uczynić zapowiedź w ostatniem miejscu ich pobytu, gdzie dłużej niżeli przez czas wyżej oznaczony przemieszkiwali, lub też narzeczeni pozostaną do sześciu tygodni na miejscu dla dostatecznego spełnienia zapowiedzi swego małżeństwa.

§. 17. Jeżeli małżeństwo w ciągu sześciu miesięcy po zapowiedziach zawartem nie zostało, trzy zapowiedzi powtórzone być winny.

§. 18. Oświadczenie zezwolenia ma być uskutecznione w przytomności dwóch świadków przed proboszczem jednej ze stron narzeczonych, jego zastępcą lub przed kapłanem od biskupa do tego upoważnionym.

§. 19. W małżeństwach między katolickiemi a niekatolickiemi chrześcianami oświadczenie to przed ojcem duchownym katolickim dopełnionem będzie. Wyjątek co do tego ma miejsce w tych częściach cesarstwa, dla których Stolica święta wydała polecenie z d. 30. kwietnia 1841, w zakresie którego zezwolenie uczynione przez narzeczonych przed ojcem duchownym niekatolickiej strony i podczas nieobecności proboszcza niekatolickiego za prawne uważać należy.

§. 20. Oświadczenie zezwolenia może być uczynione przez pełnomocnika, ale do tego potrzeba przyzwolenia władzy krajowej i szczególnego pełnomocnictwa, gdzieby osoba, z którą ma być małżeństwo zawarte, dostatecznie oznaczoną była. Gdyby pełnomocnictwo przed zawarciem małżeństwa odwołanem zostało, utraca

wprawdzie moc swoja, lecz pełnomocdawco staje sie odpowiedzialnym za zrządzoną szkodę przez odwołanie.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

Hiszpania.

(Księżna Montpensier powiła córkę. — Marszałek Narwaez i margrabia Pidal. — Dekret dymisyi Don Leopoldowi O'Donnell. — Kolonie na Filipinach. — Depesza z 18go października.)

Z' **Madrytu** piszą pod dniem 14go października: „Z Sewili donoszą, że księżna Montpensier powiła Infantkę. Matka księżny, jako też książę i księżna Aumale mieli przybyć na chrzciny.“

— Nowe ministeryum hiszpańskie, utworzone 12. b. m., składa się z 7 mężów, mających sławne imię oddawna. Marszałek Narvaez, książę Walencyi, jest bez wątpienia jedna z najznakomitszych osobistości Hiszpanii, gdyż łączy rzadkie zdolności jenerała z wielkiem doświadczeniem w polityce. Marszałek zna dokładnie położenie swego kraju, równie jak jego potrzeby i źródła pomocy, a przytem wszystkiem przywiązany jest wielce do Królowy Izabeli. Marszałek znany jest także z nieugiętości i sprężystej woli, co stanowi może najwybitniejszy rys jego charakteru. Znane jest jego życie wojskowe i polityczne: przypominamy tylko, że już dwukrotnie stawał na czele gabinetu, raz 3. maja 1844 i wtedy urzędował aż do 10. lutego 1846, zatem prawie 2 lata, przyczem kierował także sprawami ministerstwa wojny. Drugie ministeryum jego trwało przeszło 3 lata, od 4. października 1847 do 15. stycznia 1851. W ogóle więc był przez 5 lat prezydentem ministrów. Przez cały ten czas miał rząd konstytucyjny znaczenie, i w kraju niewydarzały się żadne zaburzenia rewolucyjne, tak częste w innych czasach. Za każdem objęciem prezydentury gabinetu starał się marszałek zapewnić sobie pomoc swego przyjaciela, Pedro José Pidal, obecnie margrabia Pidal; jemu powierzył zawsze najważniejsze ministeryum. Od roku 1844 do 1846 był p. Pidal ministrem spraw wewnętrznych; jemu zawdzięcza kraj konstytucyę z roku 1845, która w istocie niejest niczem innem, tylko mądrze, w duchu monarchicznym przerobioną konstytucyą z roku 1837. Od roku 1847 do 1851 zostawał Pidal przy boku marszałka Narvaeza w charakterze ministra spraw zagranicznych; on to przyczynił się głównie do zawarcia z Rzymem konkordatu; który wkrótce po wystąpieniu jego z gabinetu podpisany został. Teraz objął znowu ministeryum spraw zagranicznych i zdoła lepiej niż ktokolwiek inny przywrócić przyjaźne stosunki między stolicą papiezką i dworem hiszpańskim.

— Dekret królewski, którym przyjęto dymisyę marszałka O'Donnella jest następujący:

„Przyjmuję dymisyę, jaką Mi podał Don Leopold O'Donnell, jeneralny kapitan armii i hrabia Luceny z posad swych ministra wojny i prezydenta ministrów, wyrażając przy tem, że nadzwyczajne jego usługi i okazane przezeń poświęcenie się, rozwagę i szczerość należycie oceniam.“

Z **Sewilli** donoszą z 8. b. m.:

Jej królewicz. Mość infantka Dona Marya Luiza Ferdynanda powiła dziś o godzinie 9 wieczór szczęśliwie infantkę.

Z wysp filipińskich (z Manili z 17. lipca) donoszą o wyprawie w głąb wyspy ku górom batajańskim i w okolicę zwaną Pampagna dla rozpoznania miejscowości i założenia 8 osad z 2293 kolonistami, by tym sposobem utworzyć pewny rodzaj kordonu przeciw napadom krajowców niepodległych.

— Depesza z **Madrytu** z 18. paźdz. donosi: „Gazeta madrycka ogłasza dekret królewski, przywracający ustawę municypalności i deputacyi prowincyonalnych z roku 1845. — Sekcya północnej kolei żelaznej z Waladolidy do Burgos została wypuszczona towarzystwu Credit mobilier.“

Anglia.

(Wiadomości bieżące. — Wyrok sądów wojskowych. — Wyprawa w odnogę perską.)

Z **Londynu** donoszą telegrafem dziennikowi *Nord* z 17go października wieczór: „Dowiadujemy się z pewnego źródła, że angielska i francuska eskadra niewypłyną na morze, nawet chociażby ambasadorowie Anglii i Francyi odwołani zostali.“

— *London Gazette* zawiera następujący memoryał:

„Chorążowie Lord Ernest, Vane Tempest i William J. Birt z król. pułku lekkiej dragonii zostali usunięci ze służby królewskiej za postępowanie, jakie podług przedłożonego Jej król. Mości raportu Jego królewicz. Mości komenderującego jenerała *en chef* nieprzystało oficerom do tego szlachetnego rodu, i wywiera szkodliwy wpływ na porządek i karność wojskową.“

Ten rozkaz królewski sprawił wielkie wrażenie w Londynie, gdyż Królowa musiała go podpisać w kilka godzin po swym przyjeździe do Windsoru, gdzie ją książę Cambridge uwiadomił natychmiast o całej sprawie. Oprócz tak zwanych *Cours martial* (sądów wojennych) istnieją jeszcze w sprawach wojskowych prawnie uznane sądy indagacyjne *(Courts of Inquire)*, które mają rozstrzygać, czyli zachodzącą sprawę należy oddać pod właściwy sąd wojenny, a przeciwnym razie mogą same wydawać wyroki. Wyrok taki może być potem obalony odwołaniem do sądu wojennego, gdy tymczasem na wyrok sądu wojennego niema żadnej apelacyi. W tym przypadku rozstrzygnął, jak się zdaje, sąd indagacyjny, a naczelny wódz przedłożył wyrok jego Królowej do potwierdzenia.

— O zamierzonej ekspedycyi angielskiej do Persyi podaje *Bombay Telegraph* następujące szczegóły: „Bushire będzie naturalnie przedmiotem pierwszego ataku, gdy wojska ekspedycyjne wylądują na wyspę Karrack. Podług kapitana Brucks zajmuje ta wyspa $4\frac{1}{2}$ angielskich mil długości i jest na środku dość wyniosła, twierdza leży pod 29 stopniem północnej szerokości a 50 stopniem wschodniej długości. Zbudowana została za staraniem Holendrów i znajduje się w dobrym stanie. Wody do picia jest po dostatkiem, i drobiu niebraknie także. Sterników do Bassory znajdzie również w tem miejscu. Wyspą tą włada rząd w Bushirze. Przy północno-zachodnim wietrze łatwy do niej przystęp, przy południowo-wschodnim zaś trzeba objeżdżać na około do cieśniny między Karrackiem i Korgo. Gdy wojska wylądują na wyspę nastąpi bez wątpienia oblężenie Bushiry, leżącej na stałym lądzie, pod tym samym stopniem północnej szerokości i wschodniej długości, co wyspa Karrack. Miasto to jest dość ważne, gdyż w zatoce jego koncentruje się cały angielski i zagraniczny handel morski z Persyą. Obwiedzione jest murem w obwodzie dwóch mil prawie. Bazar tamtejszy zaopatruja z głębi kraju obficie w wszelkiego rodzaju owoce i żywność, i mieszka tu wiele kupców prowadzących rozległy handel; codziennie nadchodzą i odjeżdżają karawany. W samem mieście niema wody do picia; sprowadzają ją z odległości dwóch do trzech mil. Szeik czyli gubernator ma pod swoim zarządem prócz Bushiry wszystkie miejsca nadbrzeżne między Bunta Dellim i Halilla, jako też kilka twierdz znajdujących się w odległości 15 do 16 mil w głębi kraju. Rządzi nadzwyczaj despotycznie, a że ma własnych okrętów cztery i kilka dużych statków, urządził rodzaj monopolu z transportu towarów; dopokąd okręta jego niesą naładowane, niepozwala żadnemu kupcowi przewozić swych towarów innemi statkami. Właściwy port stanowi kanał między dwoma naturalnemi tamami w odległości $2\frac{1}{2}$ mili za miastem, głębokości $2\frac{1}{2}$ do 4 sążni i z błotnistym gruntem. Chociaż Persowie pracowoli długi czas nad obwarowaniem Bushiry, nie sądzimy przecież, by mogła wytrzymać silne bombardowanie. Zdobycie jej będzie pierwszym ważnym wypadkiem wojny; czy na tem skończy się już wojna, będzie to zdaniem naszem zależeć od dworu w Teheranie. Szeik Bushiry może wyprowadzić w pole tłumy jeźdźców, ale waleczność ich wątpliwa bardzo, a uzbrojenie nadzwyczaj liche. Persowie wyparci z murów mogą stawać słaby tylko opór w polu. Ale że nie można lekceważyć najsłabszego nawet nieprzyjaciela, spodziewamy się, że naczelny wódz ekspedycyi niezaniedba żadnego środka, by zapewnić sobie zwycięstwo, gdyż najmniejsza klęska lub napad mogłyby pociągnąć za sobą bardzo złe skutki. Do działań wojennych w Persyi jest pora zimowa najpomyślniejsza.“

Francya.

(Nowiny dworu. — W księżna Helena spodziewana. — Dzieci chrzestne Cesarstwa. — Wiadomości bieżące. — Flota angielska na morzu śródziemnem.)

Paryż, 18. października. Cesarz odjedzie jutro po południu do Compiegne, dokąd wczoraj i dzisiaj odeszło już koleją żelazna kilka oddziałów gwardyi Stu, przeznaczone do służby przy Cesarzu. — Wielka księżna Helena, wdowa po wielkim księciu Michale, przybędzie tu wkrótce na dłuższy czas dla poratowania zdrowia. — Minister państwa przesłał prefcktom listę tych osób w ich departamentach, których dzieci urodzone na dniu 16. marca ofiarowali sie trzymać do chrztu Cesarz i Cesarzowa. Do tych spisów dołączone są dokumenta, które mają być doręczone przynależnym familiom. Drukowane są na pargaminie i opatrzone pieczęcią ministeryalną. Zarazem przypomina minister, że wychowaniem wszystkich osierociałych dzieci tego rodzaju zajmować sie beda dostojni rodzice chrzestni. — Książę Napoleon przywiózł tatejszemu muzeum historyi naturalnej cztery niebieskie lisy z Islandyi i Grelandyi. — Austryacki ambasador, pan Hübner, ma przybyć jutro z powrotem do Paryża. — Podług listów z Genuy z 5. października w dzienniku *Constitutionnel* została już załatwiona sardyńsko-toskańska sprawa. Panowie Cavour i Baldessaroni wymienili między sobą wzajemne deklaracye.

— Marsylski dziennik *Semaphore* z 17. października potwierdza wiadomość o odjeździe floty angielskiej. Podług doniesień z Ajaccio z 13go b. m. przywiózł paropływ angielski dniem przed tem depesze admirałowi Dundas i flota otrzymała rozkaz wypłynąć nazajutrz zrana. Dwie korwety opuściły zatokę o 10tej godzinie zrana. Reszta floty odpłynęła wieczorem, niewiedziano jednak, w jakim kierunku.

Szwajcarya.

(Sprawa Neuenburska.)

Constitutionnel wspominając o Neuenburgu roztrząsa historyę tego księstwa i oświadcza wkońcu, że sprawa ta przedłożona będzie pięciu wielkim mocarstwom. Rozbierając stan rzeczy mówi: Szwajcarya zaprzeczyła od roku 1848 Prusom prawa mięszania się do wewnętrznych spraw Neuenburga. Rada związkowa przystawała tylko pod tym warunkiem na rozpoczęcie negocyacyi, jeśliby uznanie niezawisłości tego kantonu przyjęto za podstawę. Takie więc jest żądanie Szwajcaryi. „Zachodzi tylko pytanie — pisze dalej dziennik wspomniony — czyli żądanie to nie sprzeciwia się traktatom z roku 1815, któremi Szwajcarye przyjęto do składu państw europejskich, a niezawisłość jej postawiono pod gwarancyą mocarstw. W traktatach z roku 1815 ogłoszono Neuenburg księstwem pod zwierzchnictwem Prus. Dziś, kiedy Europa nieuznaje już warunków rewolucyjnych z roku 1848, trudno będzie Szwajcaryi uchylić się od zobowiązań przyjętych wtenczas, kiedy wielkie mocarstwa gwarantowały uroczyście jej niepodległość. Wypadek z 3. września daje powód do postawienia dwóch kwestyi: to jest kwestyi ludzkości i europejskiego sądu rozjemczego. Jeśli sprawcy zawichrzenia po-

stąpili nierozsądnie, to z drugiej strony byłoby niesprawiedliwością liczyć ich do rzędu zwykłych anarchistów przesiąkłych złemi i antisocyalnemi namiętnościami. Takie jest zdanie całej Europy, i to ich też broni od zaciekłości, z jakąby stronnictwo przeciwne gotowe ich było prześladować. Przyznajemy zresztą, że rząd szwajcarski nie zdaje się mieć zamiaru postąpić w brew tym uczuciom powszechnym. Co zaś do drugiej, a mianowicie kwestyi politycznej, tedy będzie zapewne przedmiotem tranzakcyi, którą poddadzą pod gwarancyę wielkich mocarstw. Potrzeba o tem pamiętać, że przed czterma laty uznały w protokole londyńskim wszystkie wielkie mocarstwa europejskie prawa króla pruskiego do księstwa neuenburgskiego. I jakież są dziś prawa te w rzeczywistości, jakichże zmian nie doznały z czasem, z biegiem wypadków i po czynie dokonanym? O tem powiedzieć mogą tylko strony interesowane, a zresztą widać w tej mierze konieczność wyroku polubownego, któryby obom stronom oddał sprawiedliwość."

Włochy.

(Księżna Parmy odwiedza Cesarzowę Maryę Annę.)

Jej królewicz. Mość księżna Rejentka Parmy odjechała 16. b. m. w towarzystwie Ich królewicz. MM. księcia Roberta, hrabiego Bardi i księżniczki parmeńskiej Alice w kierunku Mantuy w odwiedziny do Jej Mości Cesarzowy Maryi Anny.

Rosya.

(Medale koronacyjne. — Ułaskawienia. — Cholera.)

Petersburg, 12. paźdz. Obcym dyplomatom, tudzież dygnitarzom państwa i dworu wręczono z rozkazu cesarskiego złote i srebrne medale rozmaitej wielkości. Po jednej ich stronie znajduje się wizerunek Cesarza w profilu, po drugiej zaś orzeł rosyjski z napisem w koło: *„Deus Vobiscum."*

Ukazem uwolniono od wszelkich ograniczeń tych wszystkich, których wyższy trybunał sądu karnego skondemnował, a którzy zwolnieni z Sybiru mogli potąd tylko w głębokiej Rosyi przemieszkiwać. Również i dzieciom ich przywrócono szlachectwo dziedziczne, lecz konfiskaty z dóbr zabranych niezniesiono.

Cholera w Petersburgu wzmaga się coraz więcej.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Wiedeń, 22. października. *Litografowana korespondencya austryacka* pisze:

„Dzienniki paryskie zajmują się od niejakiego czasu nader gorliwie trwającą potąd okupacyą Księstw Naddunajskich ze strony oddziałów wojska austryackiego. By dokładnie wyjaśnić stan rzeczy dodajemy natychmiast — o czem dzienniki francuskie, jak się zdaje, wiedzić niechcą, — że także wojska tureckie dotychczas jeszcze zajmują niektóre części Multan i Wołoszczyzny, a ich obecność w owych krajach oparta jest na tych samych zasadach prawnych, co obecność korpusu armii austryackiej. Ściśle ten sam powód prawny usprawiedliwia także trwającą dotychczas obecność floty angielskiej na czarnem morzu, i to pomimo wyraźnego przepisu w transytorycznym artykule dodatkowym do paryskiego traktatu pokoju z dnia 30. marca r. b.

W obec tych równoczesnych wypadków opartych na zgodnem pojmowaniu prawa ze strony Austryi, Anglii i wys. Porty, słusznie dziwić się należy, że dzienniki francuskie tylko *jeden* z tych wypadków na jaw wydobywają i z nieusprawiedliwionem niedowierzaniem nad nim się rozwodzą, z drugiej zaś strony *jedyną przyczynę* równoczesnego zostawania pomienionych trzech mocarstw na stanowiskach wojskowych w Multanach i na Wołoszczyźnie tudzież na czarnem morzu, przedstawić usiłują za rzecz mało znaczącą i obojętną. Traktat pokoju z dnia 30go marca jest na szczęście stanowczy i utwierdzony. Nikt, o tem jesteśmy przekonani, niema zamiaru naruszać go, żadne z mocarstw niechce uchylać się od jego postanowień. Dziś idzie jedynie o porządek, o następstwo w wykonaniu tych postanowień. Porządek zaś tego wykonania w taki tylko sposób pojmowała konferencya paryska, że komisarze udać się mają do Konstantynopola, gdy postanowiona artykułem 31. traktatu z dnia 30. marca stopniowa ewakuacya terytoryum otomańskiego dość daleko *postąpi*, a komisya wtedy zjechać może do Bukaresztu, gdy tymczasowe zbrojne okupacye zupełnie ustaną i *artykuł XX względem rektyfikacyi granicy mołdawskiej będzie wykonany.*

Jednak rektyfikacya granicy mołdawskiej nietylko niejest jeszcze dokonana, ale stała się nawet przedmiotem sporu.

Wiadomo, że Rosya wzbrania się odstąpić Bolgradu i wyspy wężowej, a inne mocarstwa, szczególnie te, których rządom główne zależy na uregulowaniu kwestyi granicznej, wymagają tego usilnie na mocy zawartego traktatu.

Żeby ustanowione uroczystem zawarciem pokoju postanowienia granicy terytoryalnej miały być rzeczą podrzędną, punktem mniejszej wagi gdy idzie o wykonanie i urzeczywistnienie pokoju, zaś ustąpienie z terytoryum wojsk lub flot mocarstw sprzymierzonych— którego to ustąpienia ani żąda, ani sobie życzy przynależny Monarcha lub Pan udzielny — żeby miało być głównym punktem dyskusyi; żeby nadto w takim składzie rzeczy przedewszystkiem należało uchylić jedną tylko okupacyę lubo opartą na tej samej zasadzie co dwie inne: zaiste logika internacyonalna, do której przyznawać się niemożemy.

Trwająca dotychczas okupacya austryacka w księstwach naddunajskich opiera się na tych samych motywach co okupacya turecka i na tych samych, co okupacya morza czarnego ze strony Anglii. Nie z nieufności względem Rosyi, ale na podstawie stosunku prawnego wynikającego z zakwestyonowanej regulacyi granicznej, zostają wojska i floty rzeczonych trzech mocarstw dotychczas jeszcze na częściach terytoryalnych i morzach, zkąd ustąpić mają, gdy granice terytoryum osmańskiego stanowczo będą wytknięte.

Co do tego punktu zupełne znajduje zastosowanie ostatni okres artykułu 31. traktatu paryskiego z dnia 30. marca, w którym — ustanowiwszy zasadę nastąpić mających „jak najrychlej" ewakuacyi (po wymianie ratyfikacyi) wyraźnie dodano:

„Termina (les delais) i srodki ku wykonaniu będą przedmiotem umowy *między wys. Portą a mocarstwami, których wojska obsadziły jej terytoryum.*"

Rzeczywiście wysoka Porta, jakeśmy już nadmienili, w zupełnem zostaje porozumieniu tak z Austryą jak i z Anglią co do rzeczonego terminu, a raczej co do zwłoki (delai).

Jeżeliśmy udowodnili, że trwająca dotychczas obecność c. k. wojska, i wojska tureckiego w Księstwach Naddunajskich, tudzież floty angielskiej na czarnem morzu oparta jest na *jednej* zasadzie prawnej, tedy wynika z tego najjaśniej, że ta obecność ustanie w chwili, kiedy prawny powód będzie uchylony, to jest, gdy kwestya względem granicy zostanie uregulowana i rozstrzygnięta. Uporządkowanie zaś spraw wewnętrznych równie jak przyszłego rządu i konstytucyi Księstw Naddunajskich, niezostaje z okupacyą w żadnym związku, a rząd austryacki okazywać będzie zawsze swą dbałość o dobro i spokoj tych krajów sąsiednich w przyjaźnem porozumieniu z innemi mocarstwami a szczególnie z wys. Portą, nie wywodząc z tego powodów do przedłużenia okupacyi."

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe lwowskie.)

Lwów, 24go października. Na naszym dzisiejszym targu sprzedawano półkorzec pszenicy (81 funtów wiéd.) 4r.54kr.; żyta (76 ft.) 3r.22k.; jęczmienia (64 funt.) 2r.31kr.; owsa (49 funtów) 1r.28k.; hreczki 2r.18k.; grochu 3r.14k.; kartofli 1r.15k.; — wiéd. cetnar siana kosztował 48kr.; okłotów 33k.; — za sąg drzewa bukowego płacono 12r.30kr., dębowgo 9r.40k., sosnowego 10r.30kr. mon. kon. Ceny drobiazgowej sprzedaży bez odmiany.

Kurs lwowski.

Dnia 24. października.		gotówka		towarem	
		złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	mon. konw.	4	51	4	54
Dukat cesarski	„ „	4	55	4	58
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	8	28	8	32
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	$38^1/_2$	1	$39^1/_2$
Talar pruski	„ „	1	32	1	34
Polski kurant i pięciozłotówka . . .	„ „	1	12	1	13
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	80	12	80	48
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	73	52	74	25
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	82	21	83	8

Wiédeński kurs papierów.

Dnia 21. października.			w przecięciu
Obligacye długu państwa 5%	za sto	$81^3/_4$ $^{11}/_{16}$ $^5/_8$	$81^{11}/_{16}$
detto pożyczki narod. 5%	„	$83^1/_4$ $^3/_{16}$ $^1/_8$	$83^3/_{16}$
detto z r. 1851 serya B. . . . 5%	„	—	—
detto z r. 1853 z wypłatą . . 5%	„	—	—
Obligacye długu państwa . . . $4^1/_2$%	„	71	71
detto detto 4%	„	—	—
detto z r. 1850 z wypłatą . . 4%	„	—	—
detto detto detto . . 3%	„	—	—
detto detto . . . . . $2^1/_2$%	„	—	—
Pożyczka z losami z r. 1834	„	—	—
detto detto z r. 1839	„	—	—
detto detto z r. 1854	„	$105^7/_8$ 106	106
Obl. wiéd. miejskiego banku . . . . $2^1/_2$%		—	—
Obl. lomb. wen. pożyczki z r. 1850 . . 5%		—	—
Obl. indemn. Niż. Austr. 5%		—	—
detto galicyijskie i węgierskie . 5%		$74^5/_8$ $^3/_4$ $^7/_8$	$74^3/_4$
detto krajów koron. 5%		—	—
Akcye bankowe		1062 1064	1063
Akcye n. a. Tow. eskp. na 500 złr.		$568^3/_4$	$568^3/_4$
Akcye c. k. uprz. Tow. kred. dla hand. i przem.		$325^3/_4$ 327	$326^1/_2$
Akcye kolei żel. Ces. Ferdynanda na 1000 złr.		2645	2645
Akcye kolei żel. Glognickiej na 500 złr. . .		—	—
Akcye kolei żel. Edynburgskiej na 200 złr. .		—	—
Akc. kol. Budziń.-Lincko-Gmundz. na 250 złr.		—	—
Akcye Dunajskiej żeglugi parowej na 500 złr.		588 570 576	578
Akcye austr. Lloyda w Tryeście na 500 złr.		—	—
Galic. listy zastawne po 4% na 100 złr. . .		—	—
Renty Como		—	—

Wiédeński kurs wekslów.

Dnia 21 października.		w przecięciu	
Amsterdam za 100 holl. złotych	—	—	2 m.
Augsburg za 100 złr. kur.	107 $106^5/_8$ $^3/_4$ l.	$106^3/_4$	uso. 3 m.
Frankfurt n. M. za 120 fl. na stopę $24^1/_2$ fl.	$105^3/_8$ $^1/_4$ l.	$105^1/_4$	3 m.
Genua za 300 lire nowe Piemont.	—	—	2 m.
Hamburg za 100 Mark. Bank.	$78^1/_2$ $^1/_4$ l.	$78^3/_8$	2 m.
Lipsk za 100 talarów	—	—	2 m.
Liwurna za 300 lire toskań.	—	—	2 m.
Londyn za 1 funt. sztrl.	10—19 17 l.	10—18	3 m.
Lyon za 300 franków	—	—	2 m.
Medyolan za 300 lire austr.	$104^1/_2$	$104^1/_2$	2 m.

	za sto	w przecięciu
Marsylia za 300 franków	$123\frac{1}{4}$ 123	$123\frac{1}{4}$ 2 m
Paryż za 300 franków	—	— 2 m.
	$123\frac{3}{8}$ $\frac{1}{4}$ l.	$123\frac{1}{4}$ 2 m.
Bukareszt za 1 złoty Para	256 258	257 31 T. S.
Konstantynopol za 1 złoty Para	—	— T. S.
Cesarskie dukaty	$9\frac{3}{4}$	— Agio.
Dukaty al marco	$9\frac{1}{2}$	$9\frac{1}{2}$ Agio.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 22. paźdz. o pierwszej godzinie po południu.

Pożyczka narodowa 5% $83\frac{1}{8}$—$83\frac{1}{4}$. Pożyczka z r. 1851 S. B. 5% 89. — 90. Lomb. wen. pożyczki z 5% 93 — $93\frac{1}{2}$. Obligacye długu państwa 5% $81\frac{5}{8}$—$81\frac{3}{4}$, detto $4\frac{1}{2}$ % 71 — $71\frac{1}{4}$, detto 4% 64—$64\frac{1}{2}$, detto 3% 50—$50\frac{1}{4}$. detto $2\frac{1}{2}$% $40\frac{1}{2}$ — $40\frac{3}{4}$, detto 1% $16\frac{1}{2}$—$16\frac{3}{4}$. Oblig. Glogn. z wypłata 5% 94 — 95. Detto Oedenburgs. z wypł. 5% 93 — 94. Detto Peszt. 4% 93 — 94. Detto Medyol. 4% 91 — 92. Obligacye indemn. niższ. austr. 5% 86—$86\frac{1}{4}$. Galic. i węgier. 5% $74\frac{1}{2}$ — 75. Detto innych krajów koron. 81 — 82. Obl. bank. $2\frac{1}{2}$% 61 — $61\frac{1}{2}$. Pożyczka loter. z r. 1834 249 — 250. Detto z r. 1839 124 — $124\frac{1}{4}$. Detto z r. 1854 106 — $106\frac{1}{8}$. Renty Como $13\frac{1}{2}$ — $13\frac{3}{4}$.

Galic. list. zastawne 4% 76 — 77. Półn. Oblig. Prior. 5% 84 — $84\frac{1}{2}$. Glognickie 5% 79—80. Obligacye Dun. żeglugi par. 5% 82 — 83. Oblig. Lloydy (w srebrze) 5% 89 — 90. 3% Prior. obl. tow. rząd. kolei żelazn. po 275 frank. za szt. 115 — 116. Akcyi bank. narodowego 1062 — 1063. Akcye c. k. uprzyw. towarzystwa kred. $328\frac{1}{2}$—$328\frac{3}{4}$. Akcye niż. austr. tow. eskomp. $113\frac{1}{2}$ — 114. Detto Budzyńsko-Lincko-Gmundzkiej kol. 256 — 258. Detto półn. kolei 264 — $264\frac{1}{4}$. Detto tow. kol. żel. za 500 frank. $327\frac{1}{2}$ — $327\frac{3}{4}$. Detto tow. żegl. parowej 579 — 580. Detto 13. wydania 570 — 572. Detto Lloyda 438 — 440. Peszt. mostu łańcuch. 76 — 78. Akcye młyna parowego wied. 84 — 86. Detto Pressb.-Tyrnawskiej 1. wydania 22 — 23. Detto 2. wydania 36 — 37. Esterhazego losy 40 złr. 72 — $72\frac{1}{2}$. Windischgrätza losy $23\frac{1}{2}$—$23\frac{3}{4}$. Waldsteina losy 24 — $24\frac{1}{4}$. Keglevicha losy $11\frac{1}{4}$ — $11\frac{1}{2}$. Ks. Salma losy $38\frac{1}{4}$—$38\frac{1}{2}$. St. Genois 38 — $38\frac{1}{4}$. Palffego losy $37\frac{1}{2}$ — 38. Clarego 39 — $39\frac{1}{4}$.

Amsterdam 2 m. $88\frac{1}{4}$. — Augsburg Uso $106\frac{3}{4}$. — Bukareszt 31 T. $256\frac{1}{2}$. — Konstantynopol 31 T. —. — Frankfurt 3 m. $105\frac{1}{2}$. —Hamburg 2 m. $78\frac{3}{8}$. — Liwurna 2 m. $105\frac{1}{2}$ l. — Londyn 3 m. 10.19. t. — Medyolan 2 m. $104\frac{5}{8}$. — Paryż 2 m. $123\frac{1}{2}$. — Cesarskich ważnych dukatów agio $9\frac{3}{4}$—$9\frac{7}{8}$. — Napoleondor 8 16 — 8 17. Angielskie Sover. 10 25. — 10 26. Imperyał Ros. 8 31 — 8 32.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 24. października.

Oblig. długu państwa 5% $81\frac{11}{16}$; $4\frac{1}{2}$ —; 4% 64; 4% z r. 1850 — 3% —; $2\frac{1}{2}$% —. Losowane obligacye 5% —. Losy z r. 1834 za 1000 złr. —; z r. 1839 —. Wied. miejsko bank. —. Węgiers. obl. kamery nadw. —. Akcye bank. 1059. Akcye kolei półn. 2610. Glognickiej kolei żelaznej —. Oedenburgskie —. Budwajskie —. Dunajskiej żeglugi parowej 587. Lloyd —. Galic. listy zast. w Wiedniu —. Akcye niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego à 500 złr. — złr.

Amsterdam l. 2 m. —. Augsburg $106\frac{7}{8}$ 3 m. Genua — l. 2 m. Frankfurt $105\frac{1}{2}$ 2 m. Hamburg $78\frac{1}{2}$ 2 m. Liwurna — l. 2 m. Londyn 10 — 19. 2 m. Medyolan —. Marsylia $123\frac{3}{8}$. Paryż $123\frac{1}{2}$. Bukareszt $258\frac{1}{2}$. Konstantynopol —. Smyrna —. Agio duk. ces. $9\frac{7}{8}$. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —; lit. B. — Lomb. —. 5% niż. austr. obl. indemn. 86; innych krajów koron. 75. Renty Como. —. Pożyczka z r. 1854 —. Pożyczka narodowa $83\frac{5}{16}$. C. k. austr. akcye skarb. kolei żelaz. po 500 fr. — fr. Akcye c. k. uprzywil. zakładu kredyt. 324. Hypotekar. listy zastawne —. Akcye zachodniej kolei żelaznej —.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 24. października.

Hr. Dzieduszycki Jul., z Zborowa. — Hr. Thun, c. k. feldmp., z Stryja. PP. Kieszkowski Józef, z Szandrowca. — Riedl Wład., z Wadowiec górn. — Kruszewski Henr., z Chorobrowa. — Rojowski Feliks, z Cieszanowa. — Głowacki Wład., z Kozówki. — Załęski Leon, z Kołbajowiec. — Zawadzcy Swiatopełk Stanisław i Józef, z Szlachciniec. — Plattner Piotr, z Szmankowiec. — Zaklika Edw. i Dobek Konst., z Krakowa. — Bogdański Jan, z Przemyśla.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 24. października.

Hr. Karnicki Teodor, do Żółkwi. — Baron Brunicki Ludwik, do Michałówki. — Baron Brunicki Piotr, do Lublińca. — PP. Cielecki Ferd., do Buczacza. — Malisz Wład., do Złoczowa. — Słonecki Leon i Barbaro, c. k. kapitan, do Przemyśla. — Łodyński Hier., do Milatyna. — Białobrzeski Stanisł., do Dzidziłowa. — Polanowski Stanisł., do Kałusza.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie

dnia 23. października.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6. god. zrana	329.06	+ 1.5°	81.6	południowy sł.	pogoda
2. god. popoł.	328.42	+ 4.8°	88 8	półn-.zach. sł.	pochmurno
10.god. wiecz.	328.30	+ 5.3°	89.1	zachodni sł.	„

T E A T R.

Dziś: Przedst. niem.: „**Der böse Gefst Lumpacivagabundus oder das liederliche Kleeblatt.**“ Siódmy wystep gościnny karłów pp. Jean Piccolo, Jean Petit i Kisz Joszi.

Jutro: Kom. niem.: „**Einen Jux will er sich machen.**“ Ósmy wystep gościnny karłów.

W poniedziałek: Dramat polski: „**Marya Joanna kobieta z gminu.**“

T e r m i n a

sprzedaży, kupna, dzierzawy, licytacyi i t. d.

Dnia 27. października: Licytacya na dostawę artykułów potrzebnych na rok 1857 do c. k. krajowej dyrekcyi finansów we Lwowie. — Licytacya na przedsiębierstwa budowy gr. kat. plebanii Ostobuskiej we Lwowie. — Licytacya na wykończenie budowy cerkwi w Monasterzyskach. — Wydzierzawienie myta na stacyi do Łanczyna w Kołomyi.

Dnia 28. października: Licytacya realności nr. $^{289}/_{303}$ w Bolechowie.

Dnia 29. października: Licytacya realności nr. 635 w Czerniowcach. — Licytacya realności nr. $1\frac{1}{4}$ w Stanisławowie.

Dnia 30. października: Licytacya papieru niepotrzebnego we Lwowie. — Licytacya realności nr. $610\frac{1}{4}$ i nr. 809 we Lwowie. — Licytacya koni eraryalnych we Lwowie.

Dnia 3. listopada: Powtórna licytacya dóbr Ulucz, Łodzina, Hruszowka i t. d. w Przemyślu.

Dnia 5. listopada: Licytacya na dowóz mundurów eraryalnych w Jarosławiu.

Dnia 7. listopada: Licytacya realności nr. 228 m. we Lwowie. — Licytacya na budowę mostu na Dniestrze pod Niżniowem w Stanisławowie. — Licytacya na utrzymanie gościńców w Tarnopolu.

KRONIKA.

W wydziale administracyjnym narodowego banku austryackiego w sprawach kredytu hypotekarnego zebrano do 20. października 1856 prośby od 218 stron o zaliczki w sumie 4,919.610 złr., a mianowicie: na domy od 132 stron o 1,800.520 złr. na dobra od 86 stron o 3,119.090 złr.; razem od 218 stron o zaliczenie powyższej sumy 4,919.610 złr.

Przyzwolono potąd 79 stronom 1,615.300 złr., a mianowicie na domy 56 stronom 892.700 złr., na dobra 23 stronom 722.600 złr., razem 79 stronom sumę powyższą 1,615.300 złr.

— Zmarły niedawno w Petersburgu kupiec Sadowników zapisał cały swój bardzo znaczny majątek na dobroczynne instytuta. Szczegóły ostatnich jego rozporządzeń są następujące: 1) 125.000 r. s. w biletach komisyi umorzenia długów z pierwszej pożyczki, należy oddać miejskiej władzy w Rydze na nietykalny kapitał po wieczne czasy. Procenta jego będą składane w zakładach kredytowych, aż pokąd nie osiągną wysokości równej kapitałowi, wtedy na cmentarzu wszystkich świętych w Rydze będzie za to wybudowany szpital dla ubogich starców i chorych obywateli prawosławnej wiary z kościołem i szkołą dla ubogich; kościołowi zapisał testator obrazy świętych i inne przedmioty, które tymczasem będą przechowywane w katedrze w Rydze; 2) oddaje testator petersburgskiemu komitetowi giełdy 10.000 r. s. na nietykelny kapitał, którego procenta będą corocznie dnia 6. stycznia i w pierwszym dniu świąt Wielkanocnych pomiędzy zubożałych kupców rozdawane; 3) należy sprzedać całą inną puściznę, jako: dóm, towary, akcye, wexle, bilety kredytowe i t. d. i uzyskany ztąd kapitał oddać petersburgskiej miejskiej Dumie. Również i tego kapitału prowizye będą tak długo uprocentowane, pokąd nie osiągną wysokości kapitału, za którąto sumę będą w Petersburgu zbudowane szpital, kościół i szkoła. Puścizna ta, chociaż na teraz jeszcze niezupełnie sprzedana, przyniosła jednak już sumę 488.403 r. s. — Przy sposobności koronacyi uczyniły także inne, żyjące jeszcze osoby podobne, prawda, że mniej znaczne darowizny.

— Ktoby w tych czasach płynął na dół Tamizą, zdziwi go jakiś szczególny odgłos w pobliżu Blackwall. Jestto huk 300 młotów pracujących około „Great Castern“, którego szkielet drewniany ma być obwiedziony podwójnym pasem żelaznym. Łoskot ten jest tak szczególny i pomieszany, że niemożna go z niczem lepiej porównać, jak z hukiem olbrzymiej kuźni, gdzie tysiące rąk bije bez ładu w kowadło. Dziwnie także wyglądają ludzie jak drobne figurki wspinając się po tym kolosie. Zresztą tylko przez takie porównania można powziąć dokładniejsze nieco wyobrażenie o wielkości tego dzieła. Uważane w otwartem miejscu, samo dla siebie, uderzałoby daleko mniej pewno, i niezwyczajne proporcye jego niesprawiałyby tak silnego wrażenia, jakkolwiek przechodzą wszelką znaną nam dotychczas miarę. Ale spoglądając kolejno to na ukończony dotąd w połowie tułów tego kolosu, to na statki do ratowania, a nawet na okręta parowe dość znacznej długości, które jak zabawki dziecinne wiszą u jego boku, trzeba zdumiewać się w istocie, i każdy rad poznać bliżej liczby, określające jego objętość. Długość tułowu okrętowego wynosi 700 stóp, szerokość 60 stóp; zawiera zaś w sobie 10 żelaznemi ścianami przegrodzonych oddziałów, z odpowiednią liczbą mniejszych przedziałek, a tak szczelnie stawianych, że dziura w jednym oddziale mało co szkodzić może drugim. Do poruszania tego olbrzymu za pomocą pary, służą równocześnie koła i śruby; koła o sześciu kotłach, a śruby o czterech maszynach również z sześciu kotłami. Walec śrubowy ma długości do 160 stóp i waży 60 beczek; średnica śruby wynosi 24 stóp, średnica kół 56 stóp; nad niemi wznosi się siedm masztów z rozciągłością żagli na 6500 łokci kwadratowych. Szybkość jazdy za pomocą siły parowej ma wynosić 16 miar na godzinę. Telegraf sygnałowy i elektryczny i światła kolorowe służyć będą do przesyłania rozkazów na okręcie. — „Great Castern“ ma być spuszczony z warsztatu w kwietniu, a pierwsza jego podróż będzie do Portland w państwie Maine. Pewien sławny amerykański architekt okrętowy, który zwiedzał niedawno „Great Castern“ niemoże się nachwalić piękności jego budowy i niepowatpiewa wcale o pomyślnym skutku, mianowicie co do szybkości jazdy; ale nie rokuje rządowi angielskiemu wielkiego zysku w porównaniu z ogromnym kosztem budowy i poruszających maszyn.

Przy dzisiejszej Gazecie Nr. 43. Dodatku tygodniowego.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.* *Z c. k. galic. drukarni rządowej.*